

ДЖОН ЧИЙВЪР
ВЛАКЪТ В ПЕТ И
ЧЕТИРИЙСЕТ И ОСЕМ

Превод от английски: Николай Попов, 1981

chitanka.info

Блейк я видя, като излизаше от асансьора. Няколко души, главно мъже, стояха във фоайето и чакаха приятелките си, отпразнили погледи към вратите на асансьора. Тя беше сред тях. Щом я видя, на лицето ѝ се изписа презрение и решимост и той веднага съзна, че тя е чакала именно него. Не отиде при нея. Тя нямаше работа с него. Нямаше и какво да си кажат. Той се обърна и тръгна към стъклените врати в дъното на фоайето с онова чувство на лека вина и объркване, което изпитваме, когато минаваме край стар приятел или съученик, опърпан, болен или сполетян от друга някаква беда. Часовникът на Уестърн Юниън показваше пет и осемнайсет минути. Имаше време да хване експреса. Докато чакаше реда си пред въртящата се врата, той видя, че вън все още валеше. Беше валяло целия ден и сега Блейк забеляза колко много дъждът подсилваше шума на улицата. Вече вън, той тръгна бързо на изток към Медисън Авеню. Движението беше задръстено и клаксоните ревяха настойчиво на едно кръстовище в далечината. Тротоарът беше претъпкан. Чудеше се какво ли би могла да спечели, като го зърнеше да излиза от службата в края на работния ден. После си помисли, че може би го следи.

Когато се движим в града, ние рядко се обръщаме да погледнем назад. Навикът възпря Блейк. Той се послуша за момент — глупаво, — стори му се, че както вървеше, различава стъпките ѝ сред този свят от звуци в града в края на един дъждовен ден. Тогаво забеляза пред себе си, от другата страна на улицата, пролука в стената от сгради. Нещо е било срутено. И на мястото имаше нов строеж, но стоманената му конструкция се издигаше едва-едва над временната ограда до тротоара и светлина струеше през процепа. Блейк спря. Загледа се в една витрина. Това беше магазин за домашно обзавеждане или продажби на търг. Витрината бе наредена като трапеза при угощение. На масичката за кафе имаше чаши и списания; във вазите бяха сложени цветя, но цветята бяха мъртви, чашите празни и гостите не бяха дошли. Блейк видя в стъклото на витрината съвсем ясно отражението си, а зад гърба си — като сенки — минаващите тълпи. После видя нейния образ — толкова близо до себе си, че се стресна. Тя стоеше само на една-две крачки зад него и той можеше да се обърне и да я попита какво иска, но вместо да покаже, че я е познал, той рязко се отдръпна от отражението на изкривеното ѝ лице и пое отново по улиците. Тя може би искаше да му навреди, може би искаше да го убие.

Внезапността, с която тръгна, когато видя лицето ѝ, изсипа водата, събрала се отзад на шапката му така, че част от нея се стече във врата му. Усещането беше неприятно като изпотпяване от страх. Студената вода, която шибаше лицето и голите му ръце, гранивият дъх на мокрите канавки и паважа, чувството, че влагата започва да прониква в краката ти и че може би ще простинеш, всичките несгоди, когато вървиш пеша в дъжд, сякаш увеличаваха заплахата на неговия преследвач, придаваха болезнено усещане за собственото тяло и лекотата, с която може да бъде наранен. Той виждаше пред себе си ъгъла на Медисън Авеню, където светлините бяха по-ярки. Струваше му се, че ако стигне авенюто, всичко ще се оправи. На ъгъла имаше хлебарница с два входа и той влезе от вратата на напречната улица, купи си кифла като всеки пътник и излезе през вратата откъм авенюто. Тръгна надолу по него и видя, че тя го чака до една будка за вестници.

Тя явно не беше умна. Лесно щеше да се отърве от нея. Можеше да влезе в такси от едната врата и да се измъкне от другата. Можеше да се обърне към някой полицай. Можеше да хукне да бяга, макар да се боеше, че ако побегне, това би ускорило насилието, което — той бе вече убеден — жената е замислила. Наближаваше добре позната част от града, където лабиринтът от улични и подземни пасажии, асансьорни шахти, претъпкани фойета даваха възможност човек лесно да се отърве от преследвача си. Тази мисъл и топлият захарен аромат на кифлата го ободриха. Нелепо е да си въобразява, че могат да му навредят на такава многолюдна улица. Тя беше глупава, заблудена, самотна може би — до това се свеждаше всичко. Той беше незначителен човек и нямаше смисъл някой да го следи от службата му чак до гарата. Блейк не знаеше никакви важни тайни. Докладите в чантата му нямаха отношение към войната, контрабандата с наркотици, водородната бомба или някои други международни спекулации, които той свързваше с преследвачите, хората с черни мушамии и мокрите тротоари. Точно тогава видя вратата на един бар. О, това било толкова просто! Поръча си мартини и си проправи път с рамо между двама мъже, седнали на бара, така че ако тя рече да погледне през прозореца, щеше да го загуби от очи. Заведението беше пълно с хора, дошли да обърнат по чашка, преди да се приберат в къщи. Те бяха внесли с дрехите си, с обувките и чадърите си горчивия дъх на мокрия здрач отвън. Щом отпи от коктейла си, Блейк започна да

се отпуска, огледа около себе си обикновените, предимно немлади лица, които го заобикаляха и които се тревожеха, ако изобщо се тревожеха, за данъците и за това кой ще стане шеф на търговския отдел. Той се помъчи да си спомни името на онази жена — мис Дент, мис Бент, мис Лент — и се изненада, като откри, че не може да си го спомни, макар че се гордееше със силата и обхвата на паметта си, а всичко това се бе случило само преди шест месеца.

Един следобед личният състав му я изпрати горе — той търсеше секретарка. Пред него се изправи смугла жена, навярно двацет и няколко годишна, слаба и стеснителна. Роклята ѝ беше семпла, фигурата и — нищо особено, единият чорап обут накриво, но гласът ѝ беше мек и той пожела да я изпробва. Минаха няколко дни и тя му довери, че е прекарала осем месеца в болница и след това ѝ било трудно да си намери работа. Дошла беше да му благодари, че ѝ бе дал тази възможност. Косата ѝ беше черна, очите също. Тя си отиде и остави приятното впечатление за мрак. Като я опозна по-добре, той долови, че тя е свръхчувствителна и поради това самотна. Веднъж като му разказваше как си представя живота му — пълен с приятели, пари, голямо и обичащо семейство, — той откри у нея особено чувство на празнота. Тя, изглежда, си въобразяваше, че животът на останалите хора е много по-блестящ, отколкото в действителност. Един път остави роза на бюрото му. Той я хвърли в кошчето за боклук. „Не обичам рози“, каза ѝ той.

Тя беше опитна и старателна машинописка. Възражение предизвикваше само един неин недостатък — почеркът ѝ. Очаквал бе да пише кръгли, наклонени наляво букви и в почерка ѝ имаше непрекъснато следи от това, но примесени с тромави печатни букви. Писането ѝ оставяше чувството, че тя е жертва на някакъв вътрешен, някакъв емоционален конфликт, който в своята свирепост е нарушил гладкостта на редовете, написани върху хартията. Изминали бяха три седмици от постъпването ѝ, не повече. Останаха до късно една вечер и след работа той ѝ предложи да я почерпи нещо. „Ако наистина ви се пие — каза тя, — аз имам малко уиски в квартирата си.“

Живееше, в стая, която приличаше на килер. В един ъгъл бяха струпани куфари и кутии за шапки и макар че стаята едва побираше леглото, тоалетната масичка и стола, на който бе седнал, до една от стените бе изправено пианино с албум Бетховенови сонати на стойката

за ноти. Тя му подаде чашата с уиски и каза, че ще отиде да облече нещо по-удобно. Той я насърчи. Нали за това беше дошъл? Ако би имал някакви угризения, те щяха да бъдат от чисто практическо естество. Нейната свенливост, представата ѝ, че е пропуснала нещо в живота си, обещаваха да го запазят от всякакви последици. Голяма част от многото жени, които бе познавал, си приличаха в едно: липсваше им самочувствие.

Когато един час по-късно той се обличаше, жената плачеше. Чувстваше се прекалено доволен, стоплен и сънлив, за да се разтревожи много от сълзите ѝ. Докато се обличаше, забеляза една бележка, написана от нея до чистачката. Единствената светлина идваше от банята — вратата беше отворена и в тази полусветлина ужасно разкривените букви съвсем не ѝ подхождаха, сякаш това бе почеркът на някоя друга, съвсем недодялана жена.

На другия ден той направи единственото разумно нещо. Щом тя отиде да обядва, той се обади в личен състав и каза да я уволнят. Следобеда си даде отпуска. Няколко дни по-късно тя дойде в службата и пожела да го види. Той нареди на телефонистката да не я пуска. До тази вечер не беше я виждал.

Блейк изпи второто мартини и часовникът му подсказа, че е изпуснал експреса. Ще успее за пътническият в пет и четирийсет и осем. Когато напусна бара, небето беше още светло и продължаваше да вали. Той огледа внимателно улицата и видя, че нещастната жена си бе отишла. По пътя за гарата погледна един-два пъти през рамо — не го грозеше никаква опасност. Но все още не беше съвсем на себе си. Разбра, че е забравил кифлата си в бара, а не бе от хората, които забравят нещо. Това изневеряване на паметта му причини болка.

Купи се вестник. Пътническият влак беше полупразен и Блейк зае място откъм реката и свали шлифера си. Беше слабоват, с кестенява коса, посредствен във всяко отношение, ако, разбира се, не се удивите на бледността му, сивите му очи, противния му вкус. Обличаше се като всички нас, сякаш признаваше съществуването на някакви закони, ограничаващи разкоша. Шлиферът му беше кафеникав, с цвят на гъба. Шапката — тъмнокафява. Такъв беше и костюмът му. Освен няколкото

ярки нишки във вратовръзката, в облеклото му съзнателно отсъстваше какъвто и да е цвят.

Огледа вагона да види дали нямаше някой от съседите му. Отдясно, на няколко седалки пред него, се бе разположила мисис Комптън. Тя се усмихна, но усмивката ѝ беше мимолетна. Угасна бързо и неприятно. Точно пред него седеше мистър Уоткинс. Мистър Уоткинс имаше нужда от подстригване и явно беше нарушил законите срещу разкоша: носеше сако от рипсено кадифе. Той и Блейк бяха скарани и не си говореха.

Бързо угасналата усмивка на мисис Комптън ни най-малко не засегна Блейк. Семейство Комптън живееше в съседната къща и мисис Комптън и досега не бе разбрала колко е важно да не пъха носа си там, където не ѝ е работа. Луиза Блейк споделяше своите болки с мисис Комптън и Блейк знаеше, че тя, вместо да пресече плачливите излияния на жена му, си въобразяваше, че е нещо като изповедник, и бе показала голямо любопитство към интимните дела на тяхното семейство. Вече сигурно ѝ бе докладвано за последното им скарване. Една вечер Блейк се върна преуморен и съсипан от работа и откри, че Луиза не бе приготвила нищо за вечеря. Той отиде в кухнята, последван от Луиза, и ѝ посочи, че днешната дата е пети. Заобиколи с кръгче датата на кухненския календар. „След една седмица ще бъде дванайсети — каза той. — А след две — деветнайсети. — Направи кръгче и около цифрата деветнайсет. — Няма да ти говоря две седмици — каза той. — До деветнайсети.“ Тя плака, протестира, но от осем-девет години нейните молби вече не го трогваха. Луиза беше остаряла и сега бръчките на лицето ѝ бяха незаличими, а като защипеше на носа си очилата, за да прегледа вечерния вестник, му заприличваше на противна непозната. Физическият чар, единственото, което привличаше у нея, отдавна бе изчезнал. Преди девет години Блейк вгради библиотека във вратата, свързваща спалните им. Постави от двете ѝ страни врати, които се заключваха, за да не могат децата да пипат книгите. Блейк не намираше нищо особено в продължителното отчуждение с Луиза. Скарал се беше с жена си, но това правеше всеки смъртен. Такава беше човешката природа. Всякъде, където можеше да се чуе човешки говор — във вътрешния двор на хотела, в откритата шахта, на улицата в лятната вечер, — навсякъде се разменяха обидни думи.

Обтегнатите отношения на Блейк с Уоткинс също имаха връзка със семейството на Блейк. Но в този конфликт нямаше нищо така сериозно и досадно като онова, което се криеше зад мимолетната усмивка на мисис Комптън. Уоткинсови живееха под наем. Уоткинс ежедневно нарушаваше всички възможни правила — веднъж се качи по сандали във влака, който тръгваше в осем и четирийсет. Рисуваше търговски реклами. Най-големият син на Блейк, четиринайсетгодишният Чарли, се сприятели с момчето на Уоткинс. Прекарваше много от времето си в неугледната, наета под наем къща на Уоткинс. Приятелството се отрази на обноските и чистотата на сина му. После Чарли започна да се храни у Уоткинсови и да прекарва съботните вечери там. Но когато пренесе по-голямата част от вещите си в къщата на съседите и започна да спи през вечер у тях, Блейк бе принуден да действа. Той не отиде да разговаря с Чарли, а с мистър Уоткинс и по необходимост му каза някои неща, които сигурно са прозвучали критично. Дългата, мръсна коса на Уоткинс и кадифеното му сако го убедиха, че е постъпил правилно.

Но нито изчезналата усмивка на мисис Комптън, нито мръсната коса на мистър Уоткинс можеха да намалят удоволствието на Блейк, че е седнал неудобно, дълбоко под земята, във влака в пет и четирийсет и осем. Вагонът беше стар и странно миришеше на противовъздушно скривалище, в което много семейства са прекарвали нощта. От тавана върху главите и раменете на двамата се стелеше мъждива светлина. По нечистото стъкло на прозореца имаше ивици, останали от дъжда, валял при друго пътуване, и облаци вонящ дим от лули и цигари излиташе иззад всеки вестник, но за Блейк обстановката подсказваше само, че се движи по безопасен път, и след допира си с опасността той дори чувстваше известна топлина към мисис Комптън и мистър Уоткинс.

Сега влакът пътуваше на повърхността при бледата дневна светлина. Предградията и градът смътно припомнях на Блейк за жената, която го бе проследила. За да избегне всякакви разсъждения и съжаления спрямо нея, той насочи вниманието си към вечерния вестник. С крайчеца на окото си следеше пейзажа. Той беше индустриален и в този час тъжен. Виждаха се машинни депа и складове, а над тях той съзря процеп в облаците и струя жълта светлина.

— Мистър Блейк — каза някой. Той погледна нагоре. Това беше тя. Стоеше там, хванала се с една ръка за гърба на седалката, за да запази равновесие в люлеещия се вагон. Тогава Блейк си спомни името ѝ — мис Дент.

— Здравейте, мис Дент — каза той.

— Имате ли нещо против да седна тук?

— Не, разбира се.

— Благодаря ви. Много сте любезен. Не искам да ви притеснявам. Не искам...

Той се бе уплашил, когато вдигна поглед и я видя, но плахият ѝ глас бързо върна увереността му. Блейк се отмести — този безполезен и инстинктивен жест на гостоприемство — и тя седна. Въздъхна. Той усети миризмата на мокрите ѝ дрехи. Носеше безформена черна шапка с евтино перо, зашито на нея. Видя, че палтото ѝ е от тънък плат. Носеше ръкавици и държеше голяма дамска чанта.

— Сега в тази ли посока живеете, мис Дент?

— Не.

Тя отвори чантата и посегна за носната си кърпичка. Беше се разплакала. Той се озърна във вагона — никой не ги гледаше. Седял бе до хиляди пътници във вечерния влак. Забелязвал бе дрехите им, дупките на ръкавиците и ако спяха и мърмореха насън, се питаше какви ли са грижите им. Бързо определяше всички, преди да зарови нос във вестника. Разделяше ги на богати и бедни, на умни и тъпи, на съседни и непознати. Но нито един от хилядите не бе плакал. Когато тя отвори чантата си, той си спомни нейния парфюм. Усетил го бе на кожата си онази нощ в квартирата ѝ.

— Бях много болна — каза тя. — За първи път от две седмици напускам леглото. Бях страшно болна.

— Съжалявам, че сте боледували, мис Дент — каза той достатъчно високо, за да го чуят мистър Уоткинс и мисис Комптън. — Къде работите сега?

— Какво?

— Къде работите сега?

— О, не ме размивайте — каза меко тя.

— Не разбирам.

— Вие отровихте съзнанието ми.

Блейк изпъна врат и изправи рамене. Тези измъчени движения изразяваха краткото му, но безнадеждно желание да бъде на друго място. Присъствието ѝ не предвещаваше нищо добро. Той си пое въздух и огледа с дълбоко чувство полупразния, полуосветен вагон, за да укрепи усещането си за реалност в един свят, където заплахите не бяха чак толкова много. До него достигаше тежкото ѝ дишане и миризмата на просмуканото ѝ от дъжда палто. Влакът спря. Слязоха една монахиня и мъж в работен комбинезон. Когато влакът отново потегли, Блейк сложи шапката си и посегна към шлифера.

— Къде отивате? — попита тя.

— В съседния вагон.

— А, не! — каза тя. — Не, не, не. — Тя доближи бялото си лице толкова близо до ухото му, че той усети топлия ѝ дъх на бузата си. — Не правете това! — прошепна тя. — Не се опитвайте да ми избягате. Имам пистолет и ще ви убия, а не искам! Единственото ми желание е да разговарям с вас. Не мърдайте или ще ви убия. Недейте, недейте, недейте.

Той знаеше, че и да поиска, не би могъл да се изправи и да извика за помощ. Езикът му се беше подул и станал два пъти по-голям и когато се опита да го помръдне, той ужасно се залепи за небцето. Краката отмаляха. Помисли, че онова, което трябва да направи, е да изчака сърцето му да усмири лудешкото си биене и тогава трезво да прецени опасността. Жената седеше малко косо и пистолетът в чантата бе насочен право в корема му.

— Разбирате ме, нали? Разбирате, че говоря сериозно.

Той се опита да каже нещо, но все още беше занемял. Само кимна.

— Сега ще помълчим — каза тя. — Така се развълнувах, че мислите ми се объркаха. Ще помълчим, докато събера мислите си.

Блейк се мъчеше да си внуши, че помощ не може да дойде. Беше въпрос на минути. Все някой щеше да забележи израза на лицето му или нейната странна поза, щеше да спре, да се намеси и всичко щеше да приключи. Оставаше му да чака, докато някой забележеше положението му. Той виждаше от прозореца реката и небето. Облаците се търкаляха надолу като жалози и докато ги наблюдаваше, ивица оранжева светлина заблестя на хоризонта. Блясъкът се разля — той виждаше как се движи над вълните, докато покри бреговете на реката с

бледа огнена светлина. После угасна. Помощ ще се появи след минута — окуражаваше се той. Помощта ще дойде преди следващата спирка. Но влакът спря, хора слязоха и се качиха, а той продължаваше да живее по милостта на жената, седнала до него. Блейк не допускаше възможността да не се появи помощ. Възможността да не забележат състоянието му. Това, че мисис Комптън можеше да си помисли, че води на вечеря в Шейди Хил някоя своя бедна роднина, беше нещо, за което щеше да разсъждава по-късно. Слюнката му се върна в устата и той проговори.

— Мис Дент.

— Да.

— Какво искате?

— Да поговоря с вас.

— Елате в службата.

— О, не. Три седмици ходих всеки ден.

— Можете да поискате среща.

— Не — каза тя. — Мисля, че можем да поговорим и тук. Аз ви написах писмо, но бях толкова болна, че не успях да го пусна. В него съм изложила всичките си мисли. Обичам да пътувам. Обичам влаковете. Винаги съм съжалявала, че не съм могла да си позволя лукса да пътувам. Предполагам, че вие всяка вечер гледате пейзажа и вече не го забелязвате, но пейзажът е приятен за човек, който е лежал дълго на легло. Казват, че Той не е в реката и хълмовете, но аз мисля, че е там. Къде ще намерим мъдростта? Къде ще открием просветлението? Те не са в мене, казва дълбината. Те не са в мене, казва морето; ние чухме силата с ушите си, казват разрушението и смъртта. О-о, знам какво си мислите. Мислите си, че съм луда. Бях отново много болна, но ще се поправя, ще ми стане по-добре, като разговарям с вас. Преди да постъпя на работа при вас, бях дълго време в болница, но там не се опитаха да ме излекуват, а само искаха да отнемат самоуважението ми. Сега от три месеца съм без работа. Но дори и да се наложи да ви убия, не могат да ми сторят нищо друго, освен пак да ме върнат в болницата. Така че аз не се страхувам. Но нека помълчим още малко. Трябва да се успокоя.

С много спирания влакът продължаваше своя път нагоре край брега на реката и Блейк се мъчеше да събере сили и да измисли някакъв план за бягство, но непосредствената опасност за живота му

правеше това трудно и вместо разумно да скрои нещо, той си мислеше за многото начини, с които още отначало би успял да ѝ убегне. Но веднъж почувствал тези свои съжаления, той съзна пълната им безполезност. Все едно сега да започне да съжалява, че се бе показал доверчив, когато тя за първи път спомена за месеците, прекарани в болница. Да съжалява, че бе измамен от нейната стеснителност, нейната неувереност и почерка ѝ, който напомняше следи от нокти. Нямахше как да се поправят грешките и той разбра, може би за първи път в зрелостта на живота си, пълната сила на съжалението. Видя през прозореца няколко мъже да ловят риба във вече почти черната река, после мина една разнебитена лодка, скована сякаш от парчета дъски, изхвърлени на брега.

Мистър Уоткинс бе заспал и хъркаше. Мисис Комптън четеше вестника си. Влакът изскърца, намали ход и несигурно спря на друга гара. Блейк различи южния перон. Няколко пътници чакаха да потеглят за града. Виждаха се работник с котелка за храна, изискано облечена дама и жена с куфар. Те стояха раздалечени един от друг. На стената зад гърба им висяха залепени реклами — мъж и жена, които вдигаха наздравица. Реклама на гумения ток „Котешка лапа“ и снимка на хавайска танцьорка. Техният ободряващ ефект не стигаше по-далече от локвите на перона и там изчезваше. Перонът и хората изглеждаха самотни. Влакът се изтегли от гарата сред пръснатите светлини на предградието и потъна в мрака на полето и реката.

— Искам да прочетете писмото ми, преди да стигнем Шейди Хил — каза тя. — То е на седалката. Вземете го. Щях да ви го изпратя, но бях много болна и не можех да излизам. Не съм излизала от две седмици. Три месеца съм без работа. Не съм разговаряла с никого освен с хазайката. Моля ви, прочетете писмото ми.

Той взе писмото от седалката. От противния допир до простата хартия Блейк почувства, че пръстите му се омърсиха. Писмото бе прегънато два пъти.

Мили съпруге, бе написала тя с безумния си криволичещ почерк. Казват, че човешката любов води към божествената, но дали е вярно? Сънувам те всяка нощ. Обземат ме страшни желалия. Винаги съм имала дар за

сънища. Във вторник сънувах вулкан, от който изригваше кръв. В болницата ми казаха, че искат да ме излекуват, но те искаха само да отнемат самоуважението ми. Караха ме да сънувам единствено как шия и плета кошници. Но аз защитих своя дар за сънища. Аз съм ясновидка. Мога да предскажа кога ще позвъни телефонът. През целия си живот никога не съм имала истински приятел...

Влакът отново спря. Появи се друг перон, друга реклама на двойката, която пие наздравича, на гумения ток и на хавайската танцорка. Внезапно жената отново притисна лицето си до Блейк и прошепна на ухото му:

— Знам какво мислите. Разбирам по израза на лицето ви. Мислите, че ще се отървете от мен в Шейди Хил, нали? О, аз съм кроила това седмици наред. Нямахте за какво друго да мисля. Оставете ли ме да говоря, не ще ви сторя нищо лошо. Мислех си за дядо ми. Искам да кажа, ако в света има хора, които олицетворяват злото, нима не е наш дълг да ги унищожим? Аз знам, че вие винаги посягате на слабите. Знам от опит. О, понякога си мисля, че трябва да ви убия. Мисля си, че вие сте единствената преграда между мен и щастието. Понякога...

Тя докосна Блейк с пистолета. Той усети дулото, опряло в корема му. От такова разстояние при влизането си куршумът щеше да направи съвсем малка дупка, но на гърба му щеше да се получи отвор, голям колкото футболна топка. Той си спомни за непогребаните трупове, които бе видял през войната. Споменът нахлу изведнъж: черва, очи, раздробени кости, изпражнения и други мръсотии.

— В живота си мечтаех само за малко любов — каза тя и намали натиска на пистолета.

Мистър Уоткинс продължаваше да спи. Мисис Комптън седеше спокойно, скръстила ръце на скута си. Вагонът леко се олюляваше и шлиферите с цвят на гъба, окачени между прозорците, се поклащаха едва-едва при движението на влака. Блейк беше опрял лакът на прозореца и лявата му обувка стоеше върху защитната мрежа на тръбата за парното. Вагонът вонеше на занемарена училищна стая. Пътниците, изглежда, спяха, разграничени един от друг. Блейк

чувстваше, че никога няма да се отърве от миризмата на спарено, мокрите дрехи, мъждукащата светлина. Той се опита да извика на помощ добре пресметнатите самоизмами, с които понякога се ободряваше, но сега нямаше дори сила да се надява на каквато и да е самоизмама.

Кондукторът подаде глава през вратата и извика:

— Шейди Хил! Следващата гара Шейди Хил.

— Сега — каза тя. — Сега тръгнете пред мен.

Мистър Уоткинс изведнъж се събуди, облече палтото си, нахлупи шапката и се усмихна на мисис Комптън, която събираше пакетите си с много ръкомахания. Стигнаха вратата. Блейк се присъедини към тях, но никой от двамата не го заговори и не даде вид, че е забелязал жената зад гърба му. Кондукторът отвори вратата и Блейк съзря на платформата на другия вагон неколцина свои съседи, които също бяха изпуснали експреса и сега търпеливо и уморено чакаха в бледата светлина пътуването им да свърши. Той вдигна глава, за да види през вратата изоставената голяма къща вън от града с табелката „Минаването забранено“, закована на едно дърво. После се появиха бензиновите цистерни. Железобетонните подпори на моста минаха толкова близо до отворената врата, че той би могъл да ги докосне. После изникнаха първите електрически стълбове на северния перон, табелата „Шейди Хил“ в черно и златно, малката затревена площ и цветната леха, поддържани от дружеството за подобряване на бита. След това таксиметровата колонка и един ъгъл от старомодното депо. Отново заваля; като из ведро. Той чуваше плисъка на водата и виждаше светлините, отразени в локвите и лъскавия паваж. Безгрижният шум на пляска и шуртенето създаваха в съзнанието му представата за убежище, така леко и странно, сякаш принадлежеше към такова време от живота му, за което вече не можеше да си спомни.

Той слезе по стълбите. Тя го следваше плътно зад гърба му. Десетина коли чакаха на гарата със запалени мотори. Няколко души слязоха и от останалите вагони. Той познаваше повечето от тях, но никой не предложи да го откара. Хората вървяха поотделно или по двойки и се придържаха нарочно към покритата страна на перона, за да се запазят от дъжда. Клаксоните на колите ги призоваваха. Време беше за прибиране в къщи, време за аперитив, време за любов, време за вечеря. Той различаваше светлините на хълма — светлини, при

които къпеха децата, готвеха месото, миеха чиниите, светлини, които блестяха в дъжда. Една по една колите прибираха главите на семействата, докато останаха само четирима. Двама от забравените пътници заминаха с единственото такси в селото. „Съжалявам, мили — каза нежно на съпруга си една жена, появила се няколко минути покъсно. — Всичките ни часовници са назад.“ Последният пътник погледна ръчния си часовник, погледна дъжда и тръгна смело пеш. Блейк го видя да тръгва и му се стори, че те имат някаква особена причина да си кажат „сбогом“. Но не както казваме „сбогом“ на приятели след забавление, а както изричаме „сбогом“, когато сме изправени пред неумолимата и нежелана раздяла с духа или със сърцето. Стъпките на човека отекнаха, когато прекоси паркинга към тротоара, и после стихнаха. В гарата започна да звъни телефон. Звънеше силно, на равни интервали, но никой не отговаряше. Сигурно някой искаше да разбере кога тръгва следващият влак за Олбъни, но мистър Фланаган, началник-гарата, си бе отишъл преди един час в къщи. На тръгване беше угасил всички лампи. Светеше само в празната чакалня. Светеха лампи тук-там и на перона с онази особена тъга на мижавата и безцелна светлина. Те осветяваха хавайската танцьорка, двойката, която пиеше наздравицата, и гумения ток.

— Никога не съм била тук — каза жената. — Мислех, че ще изглежда по-различно. Не мислех, че ще бъде толкова занемарено. Да се махнем от светлината. Идете ей там.

Боляха го краката. Останал беше без сили.

— Хайде! — изкомандва тя.

На север от гарата имаше магазин, въглищен склад и заливче, където месарят, фурнаджията и шефът на автосервиза връзваха лодките си, с които в неделя ходеха на риба. Сега лодките бяха пълни догоре с вода от дъждовете. Както вървеше към складовете, Блейк усети, че нещо прошумя на земята и се чу скърцащ звук. Той видя един плъх да подава глава от книжна кесия и да се взира в него. Плъхът сграбчи със зъби кесията и я повлече към близкия канал.

— Спрете! — извика тя. — Обърнете се. О, аз трябва да изпитвам жал към вас. Погледнете лицето си. Вие не знаете какво съм преживяла. Плаша се да излизам денем. Страхувам се, че небето ще рухне върху мен. Аз съм едно нещастно пиленце-миленце. Чувствам се на себе си само когато започва да се стъмва. И все пак съм по-добра от

вас. Все още понякога сънувам добри сънища. Сънувам пикници, небесния рай, братството между хората, замъци на лунна светлина, река с плачещи върби по целия ѝ бряг и непознати градове, а и знам малко повече за любовта от вас.

От тъмната река долетя монотонното бръмчене на корабен мотор. Звукът бавно довлече през черната вода товар от ярки, сладки спомени за отминали лета, за отшумели удоволствия. Полазиха го тръпки, когато си представи вечерите в планината и песента на децата.

— Те никога не пожелаха да ме излекуват — каза жената. — Те...

Грохотът на влака, който идеше от север, удави гласа ѝ, но тя не спря да говори. Шумът нахлу в ушите на Блейк и край него прелетяха прозорците, зад които хора ядяха, пиеха, спяха или четяха. Когато влакът мина отвъд моста, шумът заглъхна и той я чу да крещи към него:

— На колене, на колене! Правете, каквото ви казвам — на колене!

Той се свлече на колене, наведе глава.

— Така — каза тя. — Виждате ли, ако правите това, което ви казвам, няма да ви причиня зло. Защото аз наистина не искам да ви навредя. Искам само да ви помогна. Но видя ли лицето ви, понякога ми се струва, че няма да успея. Мисля си, че ако бях добра, обичаща и здрава, о, много по-здрава от сега, ако бях всичко това, а също млада и красива и се явих да ви покажа правия път, вие сигурно нямаше да ми обърнете внимание. О, аз съм по-добра от вас, по-добра и няма защо да прахосвам времето си, да разбивам по такъв начин живота си. Заври лицето си в калта! Заври лицето си в калта! Прави, каквото ти казвам! Заври лицето си в калта!

Той се просна в калта. Въглицата одраха лицето му. Просна се на земята и заплака.

— Сега се чувствам по-добре — каза тя. — Сега мога да измия ръцете си от тебе. Да измия ръцете си от всичко, защото сам виждаш, че у мене има доброта и разумност, които съумявам да използвам. Да, сега мога да измия ръцете си.

Той чу стъпките ѝ да се отдалечават по чакъла, чу ги отново и по-ясно, когато отекнаха върху твърдата настилка на перона. Чу ги да изчезват. Вдигна глава. Видя я да изкачва стълбите на дървения мост за

пешеходци, да го пресича и да слиза на другия перон. В дрезгавата светлина фигурата ѝ изглеждаше дребна, обикновена и безопасна. Той се измъкна от калта. Отначало беше предпазлив, но позата и видът ѝ показваха, че тя вече го е забравила. Изпълнила бе онова, което искаше, и сега той бе в безопасност. Блейк се изправи на крака, взе шапката си от земята и пое за вкъщи.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.